

TERVEYSPALVELUALAN PALKKATASOTYÖRYHMÄN RAPORTTI

Terveyspalvelualan työehtosopimuksen osapuolet ovat työehtosopimuksessa 1.5.2024 – 30.4.2026 sopineet palkkataso -työryhmästä seuraavaa:

”Työryhmä seuraa ja arvioi terveyspalvelualan sekä julkisen sote-sektorin palkkakehitystä ja tekee yhdessä esityksiä terveyspalvelualan työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän kilpailukyvyyn säilyttämiseksi. Työryhmässä kartoitetaan myös työvoiman saatavuuteen ja vaihtuvuuteen liittyviä tilastotietoja yhteisen tilannekuvan muodostamiseksi”

Työryhmä päätti hankkia olemassa olevaa tilastotietoa sekä yksityisen terveyspalvelualan palkkatasosta että julkisen sektorin terveyspalveluiden tehtävien palkkatasosta. Vertailuun valittiin 13 ammattiryhmää, joiden osalta vertailtiin tehtäväkohtaista palkkaa, kiinteää kuukausipalkkaa ja säännöllisen työajan ansiota.

Vertailtuun tehtäväkohtaiseen palkkaan sisältyy tehtävän vaativuuden mukainen peruspalkka sekä mahdolliset tehtäväkohtaiset lisät / erityistekijälisät. Kiinteään kuukausipalkkaan sisältyy tehtäväkohtaisen palkan lisäksi myös mm. palvelusvuosisisät sekä henkilökohtainen palkanosa. Säännöllisen työajan ansioon sisältyy kiinteän kuukausipalkan lisäksi säännöllisen työajan työaikalisät.

PALKKAUSJÄRJESTELMISTÄ

Terveyspalvelualan tes

Terveyspalvelualan työehtosopimuksen tehtäväkohtainen palkka muodostuu vaativuusryhmän (VR1 – VR5b) mukaisesta palkasta ja erityistekijälisistä. Erityistekijälisää maksetaan, jos työtehtävän sisältö poikkeaa vaativuusryhmän tavanomaisista tehtävänsisällöistä ja vaativuusryhmän töiden normaalista vaativuustasosta. Henkilökohtainen palkanosa koostuu vuosisidonnaisesta takuuosasta ja muusta henkilökohtaisesta palkanosasta (esim. suoritukseen perustuva). Vuosisidonnainen takuu maksetaan työkokemuksen perusteella ja se käytännössä vastaa työkokemuslisää. Vuosisidonnainen takuu tarkoittaa, että työntekijän henkilökohtainen palkanosa on 4 palvelusvuoden täytyessä vähintään 6 prosenttia työntekijän tehtäväkohtaisesta palkasta ja 7 palvelusvuoden täytyessä vähintään 11 prosenttia työntekijän tehtäväkohtaisesta palkasta.

SOTE-sopimus

SOTE-sopimuksen palkkausjärjestelmä koostuu tehtävän vaativuuden arviointiin perustuvasta (TVA) tehtäväkohtaisesta palkasta, henkilökohtaisesta palkanosasta ja työkokemuslisästä. Työkokemuksen perusteella maksettavan työkokemuslisä on 5 vuoden täytyessä 3 prosenttia ja 10 vuoden täytyessä 8 prosenttia työntekijän tehtäväkohtaisesta palkasta.

Tehtävän vaativuuden mukainen palkka on vertailukelpoinen terveyspalvelualan työehtosopimuksen tehtävän vaativuuden mukaisen palkan kanssa. SOTE-sopimuksessa siirrytään uuteen tasopalkkajärjestelmään viimeistään 1.10.2026.

PALKANKOROTUKSET 2024-2026

Terveyspalvelualan työehtosopimuksen korotukset 2024–2026

1.9.2024	2,4 % yleis- ja taulukkokorotus
1.9.2024	0,51 % taulukkokorotus
1.12.2024	0,4 % paikallinen erä
1.9.2025	2,5 % yleis- ja taulukkokorotus

SOTE-sopimuksen korotukset 2024–2026

1.2.2024	0,40 % kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä)
----------	--

1.5.2024 alkaen:

1.6.2024	2,27 % yleiskorotus
1.6.2024	0,40 % + 0,33 % paikallinen järjestelyerä
1.6.2024	0,60 % kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä)
1.2.2025	2,50 % yhteensovittamiserä (paikallinen erä)
1.6.2025	0,80 % paikallinen järjestelyerä
1.10.2025	2,50 % yleiskorotus

Tulevat palkankorotukset:

1.8.2026	2,27 % yleiskorotus
1.10.2026	0,20 % paikallinen järjestelyerä
1.10.2026	0,40 % kehittämisohjelman paikallinen järjestelyerä
1.10.2026	2,00 % paikallinen erä (siirretty, alun perin maksuun 1.6.2025)

PALKKATILASTOT

EK:n ja Tilastokeskuksen tilastot

Yksityisen puolen palkkojen osalta käytettävissä oli EK:n palkkatilastoaineisto syyskuulta 2024. EK:n palkkatilastoista ei ole saatavilla suoraan tehtäväkohtaista palkkaa, vaan se on laskettava vähentämällä kiinteästä kuukausipalkasta henkilökohtainen palkanosa.

Julkisen sektorin palkkatiedoissa käytimme Tilastokeskuksen keräämiä palkkatietoja. Tilastokeskus on kerännyt tiedot helmikuulta 2024.

Työryhmä valitsi vertailtaviksi ammattinimikkeiksi alla luetellut nimikkeet. Valintakriteerinä käytettiin EK:n palkkatilastojen nimikkeistöä, joista pyrittiin valitsemaan sellaiset nimikkeet, joilla tilastoitujen palkkojen määrä oli tilastollisesti riittävän korkea. Jo vertailun aluksi havaittiin, että käytetyissä nimikkeistöissä oli eroja yksityisen ja julkisen sektorin tilastojen välillä, joten työryhmässä jouduttiin arvioimaan, mitkä julkisen puolen nimikkeet vastaisivat parhaiten valittuja yksityisen puolen nimikkeitä. Kaikista hyödyllisistä nimikkeistä ei löydetty vertailukelpoista dataa. Raporttiin valikoitiin vain nimikkeitä, joiden katsottiin olevan keskenään riittävän vertailukelpoisia.

Samalla nimikkeellä toimitaan terveyspalvelualalla osittain erilaisissa tehtävissä ja tyypillisesti julkisella sektorilla tehdään enemmän esim. kolmivuorotyötä, osastotyötä tai sairaalatyötä, mikä osaltaan vaikuttaa tehtävän vaativuuteen ja palkkaukseen. Toisaalta tehtävien vaativuudessa voi olla eroa työnantajittain tai saman työnantajan palveluksessa. Tämä osaltaan jonkin verran heikentää tilastojen vertailukelpoisuutta.

Vertailu toteutettiin niin, että lähtötietoina käytettiin julkisen puolen palkkadataa 2/2024 ja EK:n palkkatilastoa 9/2024. Julkisen sektorin lähtötietoja korotettiin laskennallisesti mittaushetken jälkeen 9/2024 mennessä tulleilla sopimuskorotuksilla 3,0 %. EK:n palkkatilastosta rajattiin Terveyspalvelualan työehtosopimukseen kuuluvat palkansaajat. Vastaavasti Tilastokeskuksen palkka-aineisto rajattiin koskemaan toimialaa 86 Terveyspalvelut (TOL 2008).

Vertailtavat ammattinimikkeet

Ammattinimike	Ammattinimike julkinen	Ammattinimike yksityinen
Hammashoitaja	Hammashoitaja	Hammashoitaja
Lähihoitaja	Lähihoitaja	Lähi-/perus-/apuhoitaja
Bioanalyytikko / laboratoriohoitaja	Laboratoriohoitaja	Bioanalyytikko, laboratorio-/erik.laboratoriohoitaja
Fysioterapeutti	Fysioterapeutti	Fysioterapeutti, lääkintä-/erikoislääkintävoimistelijä
Osastonhoitaja	Osastonhoitaja	Osaston-/ vastaava hoitaja, apulaisylivoitaja
Röntgenhoitaja	Röntgenhoitaja	Röntgenhoitaja, erikoisröntgenhoitaja
Sairaanhoitaja	Sairaanhoitaja	Sairaanhoitaja, erikoissairaanhoitaja
Suuhygienisti	Suuhygienisti	Suuhygienisti
Terveystenhoitaja	Terveystenhoitaja	Terveystenhoitaja
Toimintaterapeutti	Toimintaterapeutti	Toimintaterapeutti
Työterveyshoitaja	Työterveyshoitaja	Työterveyshoitaja
Välinehuoltaja	Välinehuoltaja	Välinehuoltaja
Hoitoapulainen	Hoitoapulainen	Hoito-/laitos- ja sairaala-apulainen

Vertailtavat palkanerät

Vertailtava erä	Erän nimi EK tilastossa	Erän nimi Tilastokeskuksen tilastossa
Taulukkopalkka / peruspalkka	Taulukkopalkka	Peruspalkka
Tehtävästä / vastuusta johtuvat lisät	Erityisvastuuseen perustuvat lisät	Tehtävästä johtuvat lisäpalkkiot
Syrjäseutulisät		Muut tehtävästä johtuvat lisät / vähennykset Syrjäseutulisät
Tehtäväkohtainen palkka	Tehtäväkohtainen palkka = Kiinteä kuukausipalkka – henkilökohtainen palkanosa	Tehtäväkohtainen palkka = Kiinteä kuukausipalkka – pätevyys, kokemus ja henkilökohtaiset lisät
Kokemus-, palvelu- ja määrävuosisisät		Kokemus- ja palvelulisät Määrävuosisisät
Pätevyyden perusteella maksettavat lisät		Pätevyyden perusteella maksettavat lisät
Henkilökohtaiset lisät	Henkilökohtainen palkanosa	Henkilökohtaiset lisät
Kiinteä kuukausipalkka	Kiinteä kuukausipalkka	Kiinteä kuukausipalkka = Säännöllisen työajan ansio – työaikalisät – luontoisedut - toimenpidepalkkiot
Työaikaan liittyvät lisät	Työaikaan liittyvät lisät	Työaikalisä
Luontoisedut	Luontoisedut	Luontoisedut
Suorituspalkat	Suorituspalkat	Toimenpidepalkkiot

Palkkavertailu 2024

Julkisen ja yksityisen sektorin palkat erosivat toisistaan seuraavasti. Taulukossa 0 tarkoittaa samaa palkkaa. Nollan alapuolella olevat luvut tarkoittavat sitä, että kyseisessä ammattiryhmässä yksityisen sektorin palkka on alempi kuin julkisen sektorin.

Palkkavertailu EK 9/2024 vs Tilastokeskus 2/2024

Ammattinimike	lkm julkinen	lkm yksityinen	Tehtäväkoht ainen palkka julkinen	Tehtäväkoht ainen palkka yksityinen	Euromääräi nen ero (yksityinen vs julkinen)	% ero (yksityinen vs julkinen)	Kiinteä kuukausipa lka julkinen	Kiinteä kuukausipa lka yksityinen	Euromääräi nen ero (yksityinen vs julkinen)	% ero (yksityinen vs julkinen)	Säännöllise n työajan ansio julkinen	Säännöllise n työajan ansio yksityinen	Euromääräi nen ero (yksityinen vs julkinen)	% ero (yksityinen vs julkinen)
Hammashoitaja	2 140	630	2 434 €	2 608 €	-174 €	-7,2 %	2 608 €	2 875 €	-267 €	-10,3 %	2 616 €	2 891 €	-275 €	-10,5 %
Lähihoitaja	6 227	847	2 563 €	2 440 €	-122 €	-4,8 %	2 710 €	2 690 €	-20 €	-0,7 %	3 176 €	2 952 €	-224 €	-7,1 %
Bioanalyttikko/laboratoriohoitaja	1 741	1 175	2 979 €	2 881 €	-98 €	-3,3 %	3 196 €	3 268 €	72 €	2,3 %	3 422 €	3 405 €	-17 €	-0,5 %
Fysioterapeutti	2 212	781	2 843 €	2 999 €	155 €	5,5 %	3 021 €	3 249 €	228 €	7,6 %	3 027 €	3 294 €	267 €	8,8 %
Osastonhoitaja	352	248	3 542 €	3 672 €	130 €	3,7 %	3 950 €	4 135 €	185 €	4,7 %	3 963 €	4 282 €	319 €	8,0 %
Röntgenhoitaja	1 589	440	3 048 €	2 832 €	-216 €	-7,1 %	3 249 €	3 485 €	236 €	7,3 %	3 495 €	3 578 €	83 €	2,4 %
Sairaanhoitaja	27 379	3 153	2 947 €	2 938 €	-9 €	-0,3 %	3 147 €	3 317 €	170 €	5,4 %	3 570 €	3 506 €	-64 €	-1,8 %
Suuhygienisti	625	233	2 851 €	3 001 €	149 €	5,2 %	3 050 €	3 279 €	229 €	7,5 %	3 071 €	3 310 €	239 €	7,8 %
Terveystenhoitaja	3 091	108	2 914 €	2 782 €	-131 €	-4,5 %	3 128 €	3 210 €	82 €	2,6 %	3 136 €	3 302 €	166 €	5,3 %
Toimintaterapeutti	714	76	2 864 €	2 893 €	29 €	1,0 %	3 040 €	3 137 €	98 €	3,2 %	3 045 €	3 155 €	110 €	3,6 %
Työterveyshoitaja	56	1 543	3 247 €	2 935 €	-312 €	-9,6 %	3 646 €	3 490 €	-156 €	-4,3 %	3 649 €	3 559 €	-90 €	-2,5 %
Välinehuoltaja	1 156	198	2 294 €	2 312 €	18 €	0,8 %	2 435 €	2 583 €	149 €	6,1 %	2 591 €	2 600 €	9 €	0,4 %
Hoitoapulainen	37	154	2 153 €	2 143 €	-10 €	-0,5 %	2 272 €	2 273 €	1 €	0,1 %	2 558 €	2 492 €	-66 €	-2,6 %

Palkkavertailu EK 9/2024 vs Tilastokeskus 2/2024 + julkisen palkankorotukset 9/2024 mennessä

Julkisen palkankorotukset: 3,00 % - palkankorotukset 2/2024 jälkeen, 9/2024 mennessä

Ammattinimike	lkm julkinen	lkm yksityinen	Tehtäväkoht ainen palkka julkinen	Tehtäväkoht ainen palkka yksityinen	Euromääräi nen ero (yksityinen vs julkinen)	% ero (yksityinen vs julkinen)	Kiinteä kuukausipa lka julkinen	Kiinteä kuukausipa lka yksityinen	Euromääräi nen ero (yksityinen vs julkinen)	% ero (yksityinen vs julkinen)	Säännöllise n työajan ansio julkinen	Säännöllise n työajan ansio yksityinen	Euromääräi nen ero (yksityinen vs julkinen)	% ero (yksityinen vs julkinen)
Hammashoitaja	2 140	630	2 507 €	2 608 €	-101 €	-4,0 %	2 686 €	2 875 €	-189 €	-7,0 %	2 695 €	2 891 €	-196 €	-7,3 %
Lähihoitaja	6 227	847	2 640 €	2 440 €	-200 €	-7,6 %	2 791 €	2 690 €	-101 €	-3,6 %	3 271 €	2 952 €	-319 €	-9,8 %
Bioanalyttikko/laboratoriohoitaja	1 741	1 175	3 068 €	2 881 €	-187 €	-6,1 %	3 292 €	3 268 €	-24 €	-0,7 %	3 524 €	3 405 €	-119 €	-3,4 %
Fysioterapeutti	2 212	781	2 928 €	2 999 €	70 €	2,4 %	3 112 €	3 249 €	138 €	4,4 %	3 117 €	3 294 €	177 €	5,7 %
Osastonhoitaja	352	248	3 649 €	3 672 €	24 €	0,6 %	4 069 €	4 135 €	66 €	1,6 %	4 082 €	4 282 €	200 €	4,9 %
Röntgenhoitaja	1 589	440	3 140 €	2 832 €	-307 €	-9,8 %	3 347 €	3 485 €	138 €	4,1 %	3 600 €	3 578 €	-22 €	-0,6 %
Sairaanhoitaja	27 379	3 153	3 036 €	2 938 €	-98 €	-3,2 %	3 242 €	3 317 €	75 €	2,3 %	3 677 €	3 506 €	-171 €	-4,7 %
Suuhygienisti	625	233	2 937 €	3 001 €	64 €	2,2 %	3 142 €	3 279 €	138 €	4,4 %	3 163 €	3 310 €	147 €	4,7 %
Terveystenhoitaja	3 091	108	3 001 €	2 782 €	-219 €	-7,3 %	3 222 €	3 210 €	-12 €	-0,4 %	3 230 €	3 302 €	72 €	2,2 %
Toimintaterapeutti	714	76	2 950 €	2 893 €	-56 €	-1,9 %	3 131 €	3 137 €	6 €	0,2 %	3 136 €	3 155 €	19 €	0,6 %
Työterveyshoitaja	56	1 543	3 344 €	2 935 €	-409 €	-12,2 %	3 756 €	3 490 €	-266 €	-7,1 %	3 758 €	3 559 €	-199 €	-5,3 %
Välinehuoltaja	1 156	198	2 362 €	2 312 €	-50 €	-2,1 %	2 508 €	2 583 €	76 €	3,0 %	2 668 €	2 600 €	-68 €	-2,6 %
Hoitoapulainen	37	154	2 218 €	2 143 €	-74 €	-3,4 %	2 340 €	2 273 €	-67 €	-2,9 %	2 635 €	2 492 €	-143 €	-5,4 %

JOHTOPÄÄTÖKSET

Tehtäväkohtainen palkka

Tehtäväkohtaisen palkkojen osalta palkkaeroa on suurimmassa osassa vertailluista nimikkeistä. Yhdeksässä tehtävänimikkeessä yksityisen sektorin palkat jäivät jälkeen julkisesta sektorista. Palkkaero suhteessa julkisen sektoriin on suurimmassa osassa nimikkeistä merkittävä. Suurin palkkaero on työterveyshoitajan (-12,2 %), röntgenhoitajan (-9,8 %), lähihoitajan (-7,5 %), terveydenhoitajan (-7,3 %), bioanalyttikon (-6,1 %), hoitoapulaisen (-3,4 %) ja sairaanhoitajan (-3,2 %) tehtävissä. Yksityissektorilla julkista sektoria korkeammat tehtäväkohtaiset palkat ovat hammashoitajan (4,0 %), fysioterapeutin (2,4 %), suuhygienistin (2,2 %), ja osastonhoitajan (0,6 %) nimikkeissä.

Kiinteä kuukausipalkka

Vertailtaessa kiinteitä kuukausipalkkoja tilasto muuttuu siten, että kahdeksassa tehtävänimikkeessä palkat ovat yksityisellä julkista sektoria korkeammat tai lähes vastaavat. Kiinteät kuukausipalkat ovat hyvin lähellä toisiaan terveydenhoitajan ja bioanalyttikon tehtävissä, joissa eroa julkiseen sektoriin on -0,4 % ja -0,7 % sekä toimintaterapeutin tehtävässä, jossa yksityissektorilla palkka on 0,2 % korkeampi. Selkeästi korkeammat palkat yksityissektorilla ovat hammashoitajan (7,0 %), suuhygienistin (4,4 %), fysioterapeutin (4,4 %) röntgenhoitajan (4,1 %), ja välinehuoltajan (3,0 %) nimikkeissä.

Kolmen nimikkeen osalta myös kiinteässä kuukausipalkassa on kuitenkin selkeä ero suhteessa julkiseen. Nimekkeet, joissa kiinteä kuukausipalkka jää julkista sektoria matalammaksi ovat työterveyshoitaja (-7,1 %), lähihoitaja (-3,6 %) ja hoitoapulainen (-2,9 %). Tehtävänimikkeitä, joissa yksityisen sektorin tehtäväkohtaiset palkat ovat julkista sektoria matalammat, mutta kiinteän kuukausipalkan osalta korkeammat, ovat röntgenhoitajan, sairaanhoitajan, välinehuoltajan ja toimintaterapeutin tehtävät.

Matalammat palkat yksityisellä sektorilla sekä tehtäväkohtaisissa että kiinteissä palkoissa ovat työterveyshoitajan, lähihoitajan, hoitoapulaisen, bioanalyytikon ja terveydenhoitajan tehtävissä. Hammashoitajan, suuhygienistin, fysioterapeutin ja osastonhoitajan tehtävissä palkat ovat yksityisellä sektorilla korkeammat molemmissa vertailuissa.

Säännöllisen työajan ansiot

Vertailtaessa säännöllisen työajan ansioita suurin ero ansioissa oli lähihoitajilla (-9,8 %), hoitoapulaisilla (-5,4 %), työterveyshoitajilla (-5,3 %) ja sairaanhoitajilla (-4,7 %), joissa ansiot jäivät julkista sektoria matalammaksi. Yksityissektorilla puolestaan hammashoitajan (7,3 %), fysioterapeutin (5,7 %), osastonhoitajan (4,9 %) ja suuhygienistin (4,7 %) tehtävissä oli selkeimmin korkeammat ansiot.

Säännöllisen työajan ansiota tarkasteltaessa työaikalisät selittävät osittain eroa yksityisen ja julkisen sektorin välillä. Säännöllisen työajan ansion suuruuteen vaikuttaa olennaisesti se, mihin vuorokauden aikaan ja minä viikonpäivänä työtä tehdään eli työaikalisät. Näin ollen säännöllisen työajan ansioiden vertailu ei ole yhtä relevantti kuin tehtäväkohtaisen tai kiinteän kuukausipalkan vertailu.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että palkkaero sektoreiden välillä korostuu tehtäväkohtaisissa palkoissa, joissa yksityissektorilla julkista sektoria selkeästi matalammat palkat olivat työterveyshoitajan, röntgenhoitajan, lähihoitajan, terveydenhoitajan ja bioanalyytikon tehtävissä. Palkkaeroa suhteessa julkiseen sektoriin on erityisesti työterveyshoitajan, lähihoitajan ja hoitoapulaisen tehtävissä myös kiinteän kuukausipalkan vertailussa. Toisaalta palkkaero korjaantuu kiinteissä kuukausipalkoissa, joissa suun terveydenhuollon, fysioterapeutin ja röntgenhoitajan tehtävissä palkat ovat yksityissektorilla julkista sektoria korkeammat. Hammashoitajan, suuhygienistin, fysioterapeutin ja osastonhoitajan tehtävissä palkat ovat yksityisellä sektorilla korkeammat molemmissa vertailuissa.

Huomionarvoista voi olla myös joissain tehtävänimikkeissä tilasto-otannan pieni koko (lähinnä hoitoapulainen, työterveyshoitaja, toimintaterapeutti). Sitä, miksi tehtäväkohtaisessa palkassa palkkaero julkisen ja yksityisen välillä on monissa ammattinimikkeissä suurempi kuin kiinteän kuukausipalkan vertailussa selittää osittain myös työehtosopimusten erilaiset palveluslisäjärjestelmät.

Työryhmä pitää tärkeänä, että osapuolet jatkavat palkkatasovertailun ja muiden alan tilannetta kuvaavien tilastojen keräämistä ja analysointia. Tavoitteena on yhteisen tilannekuvan muodostaminen.

Helsingissä 18.2.2026

Hyvinvointiala HALI ry
Terveyspalvelualan Unioni ry